

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Seriozitate profesională și
punctualitate în executarea
tuturor sarcinilor.
INGERATE se prezintă la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ex-
pedițiunile Birourilor de anulări:
în Viena: M. Ducas, Hermann
Fahlek, Rudolf Weiss, A. Oppolzer,
Kochfolger, Anton Oppolzer, J.
Damasch, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Kestelm Bernai; în
București: Apeneș Ilieș, Buc-
ureștii de Roumanie; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
armonioasă pe o coloană de 8 cr. și
10 cr. timbru pentru o publi-
cație. Publicării mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a 6-a o
serie 10 cr. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL IX.

„Gazeta” ieșe în mă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 3 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
ANUNȚUL PENTRU BRAȘOV
Administrațiunea, piața mare,
târgul Inului Nr. 30 etagiu
I: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 286.

Brașov, Joi 25 Decemvre v.

1897.

Din cauza s-telor sərbători țiarul nu va
apără până Sâmbătă seara.

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei

Cu 1 Ianuarie st. v. 1898

se deschide nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijini-
torii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe un an	12 fl.
pe șase luni	6 fl.
pe trei luni	3 fl.

Pentru România și străinătate:

pe un an	40 franci
pe șase luni	20 "
pe trei luni	10 "

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei”.

Crăciunul nostru.

Din culmile Carpaților, până
jos, în văile Mureșului, Târnavelor,
Someșului și ale Crișului, suflă un
vânt aspru și geros și urletul lui
este trist și fioros, ca și mersul vre-
murilor, ce se rostogolesc peste
aceste țeri.

În mijlocul vijelișei scenerii,
Românul își serbeză ađi Crăciunul.
Aceleași frumoșe obiceiuri, aceiași
colindători, aceiași flăcăi și copi-
landri, cari umblă cu stéua și fac
pe Irođii. Totuși ore se nu fiă nici
o deosebire de anii și timpurile de
mai de mult?

Ba este, căci nici colindătorii,
nici cei ce umblă cu stéua, nici
Irođii nu mai sunt așa mândri ca
odinióră. Timpurile rele de asupra
au avut și asupra lor o înriurire,
oare a făcut să scadă mult din stră-
lucirea lor.

Dér aceste timpuri, ori cât de
rele și vitrege au fost și sunt, n'au
putut să nimicească obiceiurile stră-
bune, n'au putut să ștergă și să su-
prime ceea ce face strălucirea Cră-
ciunului românesc.

În mânia tuturor adversităților
timpurilor, de cari suferă Românul
asuprit, pe el îl ține religiozitatea,
de care este condus; îl ține și mai
mult credința în viitorul neamului
său, de care este pătuns din cea
mai fragedă copilărie, când îl le-
găna mama sa cu duiosul cântec
„Nani, nani puisor”.

Étă talismanul, care a făcut de
vécuri tária Românului și care-l
ocrotesc și ađi, când jugul barbar
de odinióră s'a străformat într'o
aservire mult mai periculoasă, căci
lucra cu arma seducerei și corrup-
țiunei.

De n'ar fi avut Românul nostru
dintre Tisa și Carpați, Ardeleanul,

Bănățenul și Ungurenul, acest talis-
man în sin, el de mult era pe calea,
pe care rătăcesc ađi Șvabii și Ru-
tenii din Ungaria, cari s'au aruncat
orbiiș în brațele maghiarisărei.

Să nu fi avut noi acest puter-
nic agent pentru rezistență, nici că
mai putea fi vorba de națiunea nós-
tră după trei-deci de ani de opozițiă,
făcută în împrejurările cele mai ne-
favorabile față cu un adversar, care
nu cunoșce nici o cruțare și care,
lipsit el însuși de ceea ce va să
dică adevărata cultură, n'a făcut în
tot timpul acesta, decât a distruge
ce era clădit cu zelul și sirguinta
nós-tră pentru binele neamului ro-
mânesc și al patriei nós-tre.

Când vorbim despre Românii
din Transilvania, Banat și Țera un-
gurească și despre stăruințele lor,
despre succesele și nesuccesele ace-
stor stăruințe, nu trebuie să uităm,
că nu este popor în totă monarchia
austro-ungară, care dela înființarea
dualismului încóce să fi suferit ată-
tea asupririi și prigonirii și să fi mân-
cat o pâne atât de amară, stând în
opozițiă cu puternicii țilei, ca po-
porul nostru românesc.

N'a fost lucru puțin a avé în
contra ta totă puterea statului un-
guresc și a nu avé de nicăiri nici
un sprijin; a fi condamnat astfel să
pierđi din pas în pas toate poziți-
unile, ce le ocupaseși în viața pu-
blică politică; a fi amenințat și ata-
cat în cele din urmă chiar în școla,
în biserica, în familia ta.

Să mai amintim aici tóte peri-
pețiile, prin cari a trecut lupta nós-
tră în contra maghiarisărei violente?
— Nu-i de lipsă. Prea bine sunt ele
întipărite în memoria fiă-căruia. Asu-
pra unui lucru însă trebuie să insis-
tăm și să aducem lămurire, căci
printr'ensul se caracterizează mai ni-
merit situațiă de față a poporului
nostru.

De trei-deci de ani luptele nós-
tre nu se învêrtesc, decât în jurul
cestiunei: Să fim, ori să nu fim?
Adversarii limbei și ai naționalității
nós-tre nu lucrăză dela 1867 încóce,
decât la subminarea și distrugerea
individualității nós-tre naționale. Din
momentul, când au pus ghiarele pe
Transilvania, decretând fusiunea ei
cu Țera ungurească, adversarii nós-
tri n'au fost conduși, decât numai
de un singur gând: de-a face să
piéră dintre noi consciința, că formăm
o națiune pe vechiul nostru pământ;
să înceteze ori-ce gândire în direc-
țiă aspirațiunilor nós-tre naționale;
să uităm, că de sute de ani luptăm
pentru de-a fi și noi stăpâni pe des-
tinele nós-tre și de-a nu mai fi còda
toporului unguresc.

Încă la 1865, când se pregătea
căderea Transilvaniei, Maghiarii, cari
pe-atunci nu aveau încă ministeriu
propriu, reușiră, prin intrigele lor la
Curte, de-a paralisa planul Români-
lor ardeleni, de-a se întruni într'un
congres național, ca să ia o hotă-
rire față cu pericolul, ce-i amenința
prin introducerea sistemului feudal
de reprezentare la dieta din Clușiu

și prin lansarea uniunei cu Ungaria.

De-atunci încóce nici c'a mai
fost posibil Românilor de-a avé o
reprezentățiune națională între mar-
ginele date de formele legale, care
reprezentățiune să fi fost un punct
de pornire pentru noșele lupte, ce
aveau să le supórte. În dieta feu-
dală din Clușiu Românii nici că au
fost reprezentați ca individualitate
națională, dér după uniune, la 1868,
prin susținerea legii electorale feu-
dale li-s'a făcut imposibilă ori-ce re-
prezentare parlamentară.

Legea esecțiională electorală
este ținută în vigóre până în ziua
de ađi, numai ca Românilor să nu
le fiă cu puțință de-a avé și ei re-
prezentanții lor și de-a puté astfel
să-și valideze și pe terenul parla-
mentar individualitatea lor națională.

Românii, vędându-se în acéstă
stare amenințată, au încercat a con-
tinua lupta pe teren legal constitu-
țional, întrunindu-se ca alegători și
constituindu-se într'un partid națio-
nal cu toții, Ardeleni, Bănățeni și
Ungureni, la 1881. Pe terenul, pe
care s'au pus, guvernul unguresc nu-i
putea ataca și peste 12 ani de țile
ei au mers pe acest drum pentru
manifestarea și în apărarea indivi-
dualității lor naționale.

A trebuit să urmeze ceea ce
a urmat dela 1892 încóce, pentru
ca adversarii nós-tri să-și ia îndrăs-
năla de-a ne împedea și violenta
și în esercitarea drepturilor nós-tre
cetățenesci și constituționale, și pen-
tru ca să vină un Banffy și să aibă
cutezarea a declara în dietă, că el
nu va mai suferi grupări după na-
ționalitate.

Așa este. Astăđi nu se mai
sfiesc asupritorii nós-tri să ne declare
de desființati și ca naționalitate, după
ce legea dela 1868 a ajuns să fiă cu
totul desconsiderată și călcată în pi-
cióre; nu se sfiesc a ne opri întrun-
nirile, și cele de alegători, în ziua
mare pe cuvânt, că ca Români nu
ne mai este permis a ne sfătui.

Și totă acéstă îndrăsnăla, totă
acéstă cutezare a adversarilor nós-
tri își are isvorul numai și numai
în neunirea nós-tră, în certele, ne'n-
țelegerele și slăbiciunile, ce s'au dat
pe față în mod așa de dureros și
rușinos între bărbații națiunei nós-
tre, chiămați a conduce poporul în
aceste grele vremuri.

Alt Crăciun am serba noi as-
tăđi, decă toți bărbații națiunei nós-
tre ar fi luptat cu mai mare abnegare
și cu mai mult zel și iubire în frun-
tea bravului nostru popor, neprețuit
în calități sale nobile, în iubirea
sa de jertfă și de neam. Nu puteau
să ajungă lucrurile așa departe, decă
sciam să fim mai solidari, mai pre-
vędători și sciam să impunem mai
mult inimicului prin valórea nós-tră
morală.

Însé ce nu este, mai pôte fi, ba
trebuie să fiă, căci e vorba de ceva
mai mult, decât de nisce ambiții
personale; e vorba de binele nostru
național și de cele mai mari inte-
rese ale vieței nós-tre ca națiune, pe
care voim s'o susținem în mânia tu-

turor uneltirilor contrare, s'o susți-
nem și s'o ducem la isbânda mult
dorită a recăștigării drepturilor sale,
ce le are și le pretinde după tóte
legile divine și umane.

Conferențele stângei estreme.

Foile oficióse ale guvernului prezintă lucrul ast-
fel ca și când în șirurile partidei indepen-
dente ar fi început să se nască convinge-
rea, că n'o pot duce la nici un capăt cu
obstrucțiunea și că amicii păcii sunt mai
numéroși decât aceia ai luptei cu ori-
ce preț.

Buletinul ce publică „Egyetértés” cu
data de 3 Ianuarie este următorul: „Situa-
țiă e încă tot neschimbată. Partida guver-
nului s'a arătat și ađi în cameră deose-
bit animată, seara însă în clubul partidei
Banffy a fost primit cu mari ovațiuni.
Comitetul esecutiv al partidei indepen-
dente și dela 40 a ținut ađi după améđi
ședință, la 6 ore seara însă a fost confe-
rența partidei, în decursul căreia s'a înfă-
țigat în club și președintele partidei-surori
Bartha Miklos. La acéstă conferență s'a
sfătuit asupra celor de făcut, dér o deci-
siune se va lua numai în conferența de
mâne”.

Oficiósele guvernului însă spun, că a
fost vorba în acea conferență a stângei es-
treme să se retragă moțiunea lui Kossuth
și să se propună o nouă moțiune coră-
pundătoare cu jurstările schimbate și care
să fiă în acord cu vederile ambelor frac-
țiuni ale partidei.

Comistunea congresului catolic.

Președintele comisiunei de 27 al congre-
sului catolic, contele Julius Szapary a con-
chemat acéstă comisiune la o ședință pe
ziua de 11 Ianuarie st. n. la 10 ore a. m.
în sala comisiunilor camerei magnaților.

Nouă complicațiuni?

Sub acest titlu organul lui Ap-
ponyi „Budapester Tagblatt” discută
declarațiunile făcute de ministrul-pre-
ședinte br. Banffy în ședința de
Luni a camerei. Este îngrijată acéstă
fóie, ca nu cum-va să se facă éráși
o mare greșală din partea lui Banffy
și să se amâne pôte cu șeptemănilor
votarea legii provisorului.

Pentru-ca cetitorii nós-tri să-și
pótă da sémă despre cele ce se pe-
trec, le vom reaminti următoarele:

Scim, că neputându-se învoi gu-
vernul din Pesta cu cel din Viena
pentru reînnoirea pactului dualist pe
alți 10 ani, au convenit împreună ca
până la stabilirea unei învoeli, care
să fiă primită de ambele parlamente,
să prelungească provisoric pactul cel
vechiu încă pe un an (1898). În Un-
garia s'a fost votat de cătră dieta
proiectul de lege privitor la acéstă
prelungire. În Austria scim, că din
causa obstrucțiunei Nemților, provi-
soriul nu s'a putut vota de parla-
ment, ci a rămas să fiă introdus
prin ordonanțe. Pentru cazul acesta
dieta ungară își rezervase de a re-
veni asupra provisorului și a lua
decisiuni de sine stătătoare.

Așa s'a și întâmplat. Fiind-că
în Austria nu s'a putut pe cale par-

lamentară vota prelungirea, guvernul unguresc a prezentat camerei un nou proiect de lege, care avea să reguleze de sine stătător această cestiune conform legii pactului. Opoziția însă prin atitudinea ei obstrucționistă a împiedecat ca acest proiect de lege să fie votat înainte de expirarea anului. Astfel cu 1 Ianuarie stil nou Ungaria a intrat într-o stare de totală lipsă de lege cu privire la pact.

Era vorba, că guvernul își va ajuta și aici cu ordonanțe, dar totuși s'a sfiit să dea ordonanțe, mai ales fiind încă adunată dieta, dar și-a luat refugiul la alt expedient, care este de același efect. Guvernul a făcut să se continue starea de până acuma pe temeiul unor deciziuni ale consiliului de miniștri. Procederea aceasta este identică cu edarea de ordonanțe, căci să ordoneze și eșecută ceva prin guvern, ce ar trebui să se facă numai cu concursul corpurilor legitime. În sedința de Lună a venit br. Banffy și a arătat măsurile ce le-a luat și el numai de-ocamdată până la votarea legii provisorului, care se află acuma în discușiunea Camerei. Banffy presupunând ca sigur, că această lege va fi votată cel puțin acuma, a mai comunicat Camerei, că are de gând, ca la debateră specială să propună o modificarea a §-lui 3 în sensul, că legea să aibă putere retroactivă (adecă dela 1 Ianuarie 1898) și ca Camera să apröbe procederea guvernului.

„Budap. Tagbltt“ e de părere, că cererea lui Banffy, ca Camera să mai voteze și încredere guvernului, este foarte neoportună și că poate strica mult, silind pe cei din stânga extremă să facă acelei propunerii o vehementă și lungă opoziție. De aceea numita fôie, constatând, că declarațiile ministrului-președinte au fost primite cu o tăcere demonstrativă din toate părțile, dă sfat lui Banffy să despartă cestiunea încrederei de cestiunea votării provisorului, căci cine-va poate să voteze provisorul, fără ca să apröbe activitatea guvernului. Mai cere „Bud. Tagbltt“, ca guvernul să aducă toate dispozițiile ce le-a luat și instrucțiunile ce le-a dat în cestiunea afacerilor vamale și de bancă imediat la cunoștința Camerei și astfel procedând să evite pericolul unor nouă complicațiuni.

Interesant este, că fôia apenyistă declară, că acum este sigur, că partida independenței nu mai voește să sforțeze desbaterea, și că

astfel nefăcându-se nici o nouă greșelă, votarea legii asupra provisorului este numai o cestiune de câte-va zile.

Evenimentele din Asia orientală.

Un colaborator al ziarului „Gaulois“ comunică un interviu, ce dăce că l'a avut cu un diplomat asupra evenimentelor din Asia orientală. Etă cum s'a exprimat acel diplomat:

Deși scirile sosite din China sunt foarte contradicțoare, e totuși neîndoios, că cele ce se petrec acum în Asia orientală *exercită o mare influință asupra situațiunei europene*, după ce guvernele europene în estremul Orient stau față 'n față unele cu altele. Într-o parte se află Rusia și Germania, în cealaltă Anglia, care ar dori să câștige pe partea sa Japonia. E mai probabil însă, că Japonia se va alătura la Rusia și Germania, pe partea cărora stă și Franca. În cazul acesta Anglia ar rămână singură.

Dominațiunea împăratului chinez e numai aparentă, adevărații domnitori ai Chinei sunt vice-regii. *Impărțirea Chinei e neîncungurabilă*, numai cât această împărțire trebuie să se reguleze mai întâiu. Rivalitatea între Germania și Anglia pe terenul comercial crește din zi în zi și marea agitațiune, ce a produs'o în Londra ooparea portului Kiao-Ciau din partea Germanilor dovedește, cât de adânc se înrădăcină în inimile Englesilor invidia și ura față de rivalii lor mai norocoși. Și toate aceste evenimente China le privește cu o liniște, ca și cum nici n'ar privi-o și ea și cum Rușii ar fi cei mai mari sprijinitori ai ei.

Ori s'a înțeles între sine Rusia și Germania, ori nu, China e de-o potrivă amenințată, dăce în fine diplomatul din cestiune.

De altă parte corespondentul din St.-Petersburg al ziarului „Daily Telegraph“ într-o telegramă mai lungă comunică declarațiunile unui diplomat rus, cari declarațiuni conșună foarte mult cu cele de mai sus. Ele se reasumază în următoarele:

Desvoltarea cestiunei Asiei orientale stă în legătură cu raporturile de amicitie dintre Rusia și Japonia. Despre asta este deplin convins și Japonia, din partea căreia un amestec pripit nu e admisibil, mai ales că ea scie să aprăjeze bunele raporturi cu Franca și Germania, cari stau pe partea Rusiei. Japonia mai poate fi convinsă apoi și despre aceea, că Rusia nu va face nimic în contra intereselor Japoniei și că la o eventuală împărțire a Chinei, Japonia nu va trage scurta. Japonia este convinsă, că prin procederea comună a Rusiei, Franței și Germaniei, ea poate să realizeze în China niște scopuri, pe cari altfel nu le-ar pute realiza.

SCIRILE DILEI.

— 24 Decembrie v.

„Bihoreana“. Cetitorii noștri sciu, că un număr însemnat de fruntași români din Oradea-mare și părțile bihorene au dat un prospect pentru întemeierea unui nou institut de credit și economii în Oradea-mare, cu numele „Bihoreana“. Acest prospect îl publicăm azi din nou pe pagina din uraș. Ținem a accentua încă odată marea importanță a acestui institut pentru Românii bihoreni și încă nu numai din punct de vedere curat economic, ci și național, căci prin el se inaugurează mai mult sau mai puțin o concentrare și priu această o incurajare la muncă, atât de simțită între frații noștri din Bihor. Cei ce vor sprijini deși întemeierea noului institut prin subscriere de acții, vor săvârși un bun fapt românesc, plasându și pe lângă aceea capitalul în condițiuni foarte avantajoase, căci, după cum ni-se comunică, în proiectul statutelor e prevădută a se da înainte de toate acționarilor un câștig de 5% după capitalul solvit, la care mai vin a se adăuga dividendele. Românii n'au deși să hesiteze a-și băga capitalele în acțiunilor de-ale „Bihorenei“, căci pe lângă un bun serviciu, ce vor face causei fraților noștri din Bihor, pot conta și la un profit frumos.

Regularea vacanțelor școlare. Până acum n'a fost regulat timpul, cât au să dureze vacanțele școlare de Crăciun și de Pașci, așa că la unele școle vacanțele erau mai lungi, la altele mai scurte. Ministrul unguresc de culte și instrucțiune publică a dat acum o ordinațiune, prin care dispune, ca vacanțele de Crăciun la toate școlile să dureze în viitor dela 24 Decembrie până în 2 Ianuarie, er vacanțele de Pașci dela Dumineca Floriilor până Marți în săptămâna următoare.

Urcarea portului pentru scrisori. După cum am mai spus, guvernul unguresc va urca portul scrisorilor pentru străinătate dela 10 orășeri la 25 bani (după calculația în corône), er prețul cărților postale de corespondență se va urca la 5 bani, în loc de 2 cr. Această urcare se dăce, că va intra în vigoare de-odată cu noul budget.

Felicitări de anul nou. Regele Carol a trimis Sămbătă, cu ocazia anului nou, după st. n., o lungă telegramă de felicitare împăratului Francisc Iosif. La această telegramă împăratul Austriei a răspuns în termeni călduroși, reamintind „frumosele zile“ petrecute în România.

Turcisme în limba maghiară. Membrul Academiei maghiare Dr. Ignățiu Kunoss a ținut o conferință publică la Academiă, vorbind despre înrudirea limbei maghiare cu cea turcoasă. Conferințiarul a arătat, că limba unguressă e plină de cuvinte turcesci.

A citat câte-va versuri de-ale scriitorilor vechi maghiari, dovedind că în acele versuri nu se află apröpe uitor un cuvânt, care să nu fie turcoasă. Chiar cuvinte, cari azi trec ca cele mai unguresci, sunt după origine curat turcesci, ca d. es. *tenger, csésse, kefe, kerevet, csuha, csizma, betyár, haramia, asivány, buzogány* etc. Deocă acum s'ar mai scöte din limba maghiară și mulțimea de cuvinte românești și slave, atunci „civilizațiunii orientului“, ar rămână numai cu *nak-nek*. Etă „limba statului“, cu care vor să ne „cultive“ Ungarii pe noi!

Pentru onörea națională. Reginei Angliei i-s'a prezentat zilele acestea o plângere din partea a 104,388 supuși Scoțianți, din cauză că în actele oficiale se întrebuintăză cuvintele „engles“ și „Anglia“, în loc de *britani* și *Britania*. În plângerea înaintată Reginei, Scoțienții dăce, că această este o *vătămăre pentru onörea lor națională* și protestază în contra acestei vătămări. — Recomandăm cazul acesta în deosebită atențiune aceloră dintre Români, cari de-un timp încöce și-au însușit obiceiul, de-a folosi chiar și în scrieri atât de des cuvântul Ungaria în loc de Transilvania.

Jidanii și Nemții din Praga la baron Gautsch. Comunitatea bisericöasă a Jidanilor din Praga din incidental anului nou, a trimis o deputațiune la ministrul-președinte austriac baron Gautsch ca să-l felicite. Deputațiunea tot-odată a prezentat ministrului și un Memorand, prin care îi face cunoscut turburările antisemite și pretind desdăunare dela stat. Baron Gautsch a primit bucuroș deputațiunea și i-a promis, că se va interesa de cauza Jidanilor din Praga. Societatea Germanilor din Praga de asemenea a trimis o deputațiune la ministrul-președinte austriac de anul nou. Ea încă a prezentat ministrului un Memorand, în care însiră plângerile și dorințele Germanilor din Praga.

Bal ardelenesc în Bucuresci. Reuniunea „Frăția“ a Românilor din comuna ardelenescă Cața domiciliată în Bucuresci va da Sămbătă în 3 Ianuarie v. un bal deschis în sala „Dacia“ pentru soorirea fondului Reuniunii, merit a ajutarea învăța culturală pe frații lor de acasă. Va cânta o musică militară și alta ardelenescă. Se vor dansa jocuri ardelenesci și bândănesci. Prețurile de intrare sunt moderate.

Archiducele Francisc Ferdinand și Ungurii. Din Viena se telegrafăză lui „P. N.“, că archiducele Francisc Ferdinand a făcut cunoscut reuniunii unguresci din Viena, că primesce să fă patronul acelei reuniuni.

Bismarck trăește. Despre Bismarck se lățise vestea în Berlin, că ar fi murit în noptea de Silvestru. Cum și de unde s'a lăpă această veste nu se scie, destul că

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Datinele române.

Dacă viața unui singur om este un lanț de întâmplări, de fapte numeroase și felurite, pe cari aci le hotărește propria voință, aci sunt modelate de credințele și deprinderile contractate din copilărie, aci sunt înfrurite de împrejurările locale și de ființele ce-l încungură, cât de impletită trebuie să fie viața unui întreg popor, compus din milioane de puteri active, din milioane de inimi simțitoare, din milioane de minți ougetătoare.

Istoria înregistrează evenimentele de căpetenie ale nămului; literatura, producțiile grăite și scrise ale cărturarilor; zidirile mărețe vedesc dibăcia cător-va meștri, dar unde găsi-vom icona indeletnicilor vișei de toate zilele, unde oglinda credințelor și amănuntelor din traful domestic?

Nicăiri mai bine ca în datinele naționale, căci ele oglindesc nu numai originea unui popor, ci și mulțimea înclinărilor, obiceiurilor, particularităților ce-l deosebesc de vecinii său de popore înrudite.

Noi Românii am mostenit dela străbunilor datine așa de frumoase, așa de originare, așa de interesante, încât cu drept cuvânt ne putem mândri de țaria, cu care și de modul cum le-am păstrat.

Iărna când vântul aduceător de frig și de ninsöre pune capăt muncii corporale, iărna ne îmboidesce gândul să ne împlinim câte-va scumpe datorii de Români și de creștini.

Șirul acestor sărbătoriri începe înainte și după ziua Născörei Domnului.

Fiind-că de pe-o parte religiunea întemeiată de Christos a pus în fruntea virtuților sociale dărnicia, miluirea, ajutarea sărmanilor, pe de alta primii coloni au venit în Dacia cu practicele romane din sărbările dișe „saturnale“, cu împărțirea de daruri și în special cu a unor lucruri de mâncare frugală „Moș-ajunul“ nostru este o datină de mare preț, pe care n'o găsim la multe popore. Aci nu e vorba de vr'un bătrân numit „Ajun“, unchiaș cu barba albă și înțesată de zăpadă, care să aducă copiilor un pom al lui Christos, un „Christbaum“, încercat cu jucării și cofeturi — cum s'a introdus în unele familii din oraș prin dădacele catolice, franceze și germane.

„Moș-ajun“ însemnează ajutorul Crăciunului rămas dela moși-strămoși*, datină renumită printr'a ei „ajunare“ și prin mergerea copiilor din casă în casă, din familie în familie, spre a ura „bună-dimineta“, er în schimb a primi câte-va din produsele agricole ale localității. Cuvântul se asemănă cu francezul „la veille de Noël“, deși la Francezi datina s'a contopit într'un „Christbaum“: arbore de Noël.

În același timp se aud *Colindele*: cânturi și poeme. Intonate de tineri și de maturi în coruri de câte patru inși, ele s'au bucurat de mare credit, căci pe de o parte celebrau religiunea creștină, pe de alta postisau ocupațiunile domestice, pozițiunea persoanelor, rangul și genealogia familiilor. Ele au existat și la Germani și la Francezi, dar numai ca impuri. Numai ale noastre cuprind o sferă mai întinsă, asemănându-se cu episoadele epice. Și cu măhnire constatăm, că azi nici colindători nu se mai produc, nici vechile colinde, pe care ni le-au transmis înaintașii, nu se mai cântă cu melodiile și în puritatea de altă dată.

* Moș e nume de rudenie (unchi), de unde și termenii *moștenire, moștean, moștenesc*.

În dimineața ajutorului avem „umblarea cu iconă“, care reprezintă născörea lui Isus într'o iesle sărăcăcioasă. Practica e îndreptată servitorilor bisericești, dar mai mult și-o însușesc copiii și tinerii în stare de a recita versetele corăspundătoare. La poporele catolice, ieslea (franzuzesce *la crèche*) e reprezentată în mic chiar prin biserică, ca să producă și mai mare impresiune credincioșilor. La noi, în lipsă de temple spațioase, deprinși cu turburările și nestatornicia, biserica a fost nevoită să admită amintirea despre marele eveniment la domiciliul fie-căruia, în două moduri: prin iconă, când se proclamă, că „născörea lui Christos răsărit-a lumii lumina cunoștinței“ și prin Stea.

„Stea“ e purtată din sera Crăciunului până în sera de Sf. Ion și simbolizează cometa apărută la născörea Mântuitorului. Pribegirea celor trei tineri închipuesce călătoria întreprinsă, pentru studierea favelor cometei miraculoase, de cătră cei „trei crai dela răsărit“, magi-astrologi din Persia. Ea este steaua frumoasă și luminösă, cu colțuri multe și mărunte,

pe Bismarck l'a supărat scirea acosta. El nu numai n'a murit, d'ér séra de Silvestru a petrecut-o în veselie în sinul familiei sale până la 2 ore după mezul nopții. „Omul de fier“ nu móre d'óra așa ușor. În noul an el a intrat cu bine, d'ér binele a fost de scurtă durată, căci scirile de ađi spun, că Bismarck e *greu bolnav*.

Mort înaintea altarului. Din Strigonia se scrie, că canonicul *Lukács Laszlo*, un nepot al metropolitului *Samassa* dela *Agria*, a fost lovit de apoplexiă tocmai când servia la altar în biserică, în prezența unui mare număr de credincioși. De-odată îl apucă un șgărciș și cădă pe scările dela altar, murind imediat. El a fost în etate de 72 ani.

Nenorocire pe calea ferată. Din Londra se telegrafază, că trenul accelerat, ce venea din *Edingburg*, la granița *Scotiei*, aprópe de *Durban* s'a isbit alaltăeri de un tren de povară încărcat cu cărbuni, ce se afla în gară. Două locomotive și 7 cupee ale trenului accelerat s'au zdrobit total. Dintre călătorii, în urma ciocnirii, patru femei au murit și alții mulți au fost grav răniți. Conducătorii trenurilor au sărit de pe locomotive și astfel au scăpat nevătămați.

Accident. *D. Faure* s'a dus să facă vizită președintelui Senatului, când, caii unei trăsurii ce urma, s'au speriat și au ciocnit trăsura președintelui, care a fost ușor stricată. *D. Faure* n'a fost atins și a putut urma drumul după ce s'a urcat într-o altă trăsură.

Gladstone de 88 ani. Săptămâna trecută *Englesii* au serbat a 88-a aniversare a născerei ministrului-președinte de odinioară *Gladstone*. El a ajuns etatea cea mai mare dintre toți ministrii președinți din cei doi secolți din urmă. De altminteles întrégă familia *Gladstoniștilor* e foarte trănicioasă. Tatăl lui *Gladstone*, răposat în 1851, a trăit 87 ani, fratele său, conservativul *Sir Thomas Gladstone*, a răposat în etate de 85 ani, d'ér și atunci numai în urma unei nenorociri.

Furtună. Din *Oporto* se telegrafază: O furtună formidabilă rupând arborii și acoperișurile caselor a izbucnit de dimineață. Un yacht portugez a fost găsit cu oțargurile rupte și părăsite. Se crede că, echipajul compus din 7 ómeni a perit.

Băile de abur a scólelor române din loc vor fi închise atât mâne, în ziua de *Crăciun*, cât și în ziua de anul nou.

Musică. Mâne, *Joi*, va cânta muzica militară în pavilionul reuniunii de patinat dela 2½—4½ ore p. m.

Reuniunea de patinat din loc va atârni Duminecă în 9 Ianuarie n. 1898 o petrecere de patinat în costume. Va cânta muzica

militară. La 6 ore se va executa o horă de 100 persoane costumate, dame și domni; la 7 ore un mare cadril. Persóne necesitate nu pot lua parte la dans. Prețurile 1) pentru privitorii în sala mare, etajin I loc numerotat rândul I 1 fl. rândul II 50 cr., loc de stat 30 cr. Loja din ocolt (3 persóne) 2 fl. — 2) Pentru privitorii în loc liber la marginea lacului loc numerotat 50, loc de stat 20 cr. — 3) Pentru patinatori abonati și membri ai societății 20 cr., cari nu sunt membrii 50 cr. Deschiderea casei la 4½ ore.

Autonomia Cretei.

Proiectul de autonomie al Cretei, cu a căruia desbatere se ocupă acum ambasadorii marilor puteri, după informațiunile Agenției-Renter cuprinde următoarele puncte: 1. Insul Creta va forma și de aci înainte parte constitutivă a imperiului otoman, stând sub suveranitatea Sultanului.

2. Insula va căpăta administrația autonomă, cu guvernator creștin, pe care-l va numi Sultanul pe câte cinci, d'ér în reserva aprobării marilor puteri.

3. Guvernul va dispune asupra puterii armate, care va consta din milițiă și gendarmeriă.

4. În proporția, în care se va întări siguranța publică în insulă, în aceeași proporția se vor împuțina garnisónele turcesci.

5. Puterea legislativă va fi exercitată de-o adunare națională, ai căreia membri vor fi aleși din toate clasele locuitorilor. Proiectele de legi vor intra în vigoare după ce vor fi sancționate de guvernator.

6. Guvernorul i-se va da împuternicirea de-a contracta un împrumut de șese milioane pentru acoperirea speselor. Asupra aménunțelor amortisării acestui împrumut se va tracta ulterior.

7. Tóte înoasăriile directe și indirecte se vor întrebunța pentru scopurile insulei.

8. Insula va plăti tribut Sultanului, a căruia mărime încă nu e hotărâtă.

Se speră, că ambasadorii marilor puteri vor isprăvi desbaterele în timp de 8 zile.

Din Senatul român.

Tot în ședința dela 5 Dec. v. a vorbit și d-l *Petre Grădișteanu* polemizând cu d-l *Maiorescu* în chestiunea națională. Combătând încercarea ce a făcut-o d-l *Maiorescu* de a compara într-o câțva, pe tema de ne-intervențiune, chestiunea națională de dincoace de *Carpați* cu a *Ciangailor* din *Moldova* și a *Bulgarilor* din *Dobrogea*, d'ice, că între statul român și statul maghiar stă deosebirea capitală, că statul român e de-o singură naționalitate, pe când statul maghiar este poli-tinic un conglomerat de diferite naționalități și statul acesta are o

constituțiune la baza căreia stă legea de naționalitate. Apoi spune, că mai e încă o deosebire și continuă așa:

D-l P. Grădișteanu... *Doresc*, d-lor, să dispar un moment dinaintea d-vóstre și să nu fiu decât ecoul o vintelor altora. Pentru-că într'un moment de expansiune, de entusiasm, am purtat la Iasi un toast care necontenit mi s'a asvêrlit în față deși nu era, după cum d'icea bătrânul și mult regretatul *Rosetti*, decât suspinul inimii tuturor *Românilor*.

A dori, a visa, un viitor măreț pentru o țară, nu este de sigur o crimă, mai cu seamă pentru noi aceia cari am vădut împlinindu-se sub ochii noștri, ceea ce nu îndrăsniam măcar să visăm în tinerețele noastre. (Aplause).

D-lor, cu ocaziunea solemnității celor 50 ani împliniți ai existenței „*Gazetei Transilvaniei*“, marele patriot *Mihail Kogălniceanu* scria: „*Și eu în acest an serbez între ai mei jubileul de 50 de ani de viață politică*“...

„Câte evenimente s'au petrecut în țările noastre în această jumătate de secol...“

...„*Noi Români, de dincoace de Carpați, am fost mai fericiți decât voi Români de sub coróna Habsburgilor*...“

Nu numai în cuvintele noastre și ele mai marilor noștri veți găsi necontenit: *Români de aci, Români de dincolo*; veți găsi aceste expresiuni în Constituțiunea țării aceștia, care nu d'istinguie între *Români* de ori-că origină ar fi și un supune pe *Români* din țările subjugate la împământe-rire, ci numai la formalitatea recunoșterii calităților de *Români*. Este ceva de felul acesta în alte state? Afară numai deoacă o doctrină nouă ar veni sub aripele onor. d-n *Maiorescu*, séu ale viitorului ministru de externe al partidului conservator, să d'ică, că și în privința acestor expresiuni din Constituțiunea noastră, guvernul maghiar ar avé dreptul să protesteze, pentru că ar fi o intervenire în afacerile statului maghiar (Aplause).

Mai departe d-l *Mihail Kogălniceanu* d'ice în scrisórea sa:

„*Noi ne-am vădut visul cu ochii, am ajuns a fi un stat liber și independent*...“

...„*Voi iubiiții noștri frați de peste Carpați, ați dobândit mult pe tărémul culturii naționale, și acesta în mare parte, mulțumită „Gazetei Transilvaniei“; d'ér n'ați ajuns acolo unde trebuie să finteze ori-ce națiune mândră de sângele ce curge în vinele sale, și mai ales națiunea română, urmașa poporului împérat*...“

...„*Dreptul nu pierde niciodată, mai ales când el are apărători ca voi, curagioși și fiți ai Carpaților*...“

...„*Noi Români din regatul românesc un minut n'am fost, un minut nu suntem fără a împărtăși durerile noastre pentru asigurarea naționalității române*“

„acolo unde *Dival Traian* au implântat-o, căci scim, că atunci când — (d'ér acesta nu va fi) — naționalitatea română ar fi atinsă peste *Carpați*, nici noi *Români* de dincoace de *Carpați* nu vom avea propria noastră existență asigurată!“

Éta punctul diferențial, éta ce ne îndrituesce pe noi a ne ocupa, nu numai în mod platonice de cele ce se petrec dincolo de *Carpați*, nu numai să asistăm cu inima sfășiată la durerile fraților noștri, să i vedem în genuchițați, să le vedem pruncii luați dela sinul mamei lor, asvirliti în scólele maghiare, să vedem ruinele istorice ale orașelor și satelor, ale munților și văilor dispărând de pe harta țării, să vedem această urgie de maghiarizare sêlbatică, care tinde la desființarea numelui românesc... (aplause) și să nu putem, să nu fim îndrept a face nimic în virtutea principiului neintervenirii unui stat în afacerile interioare ale altui stat. Nu, d-lor, noi nu ne putem mărghini la o simplă exprimare platonice a sentimentelor noastre frățesce, pentru-că e vorba nu numai de ei, ci și de noi, și cel puțin avem dreptul să ne îngrijim de existența Regatului român...

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 4 Ianuarie. Astăzi s'a încheiat desbaterea generală asupra proiectului guvernului privitor la provisoriu și s'a primit în general. Se crede, că în decursul zilei de mâne va fi primit proiectul și pe paragrafi. Stânga estremă a renunțat așa-dér la continuarea obstrucțiunii și se d'ice, că a fost divizată în păreri.

DIVERSE.

Cea mai scumpă gazetă. Din tóta lumea cea mai scumpă gazetă este „*Klondyhe Morning Post*“, care se tipăresce în *Dawson City* din țera cea bogată în aur *Klondyhe*. Abonamentul acestei gazete pe an costă 800 fl., ér un număr singur este 18 fl. La primul moment ni-se pare scumpă această gazetă, d'ér deoacă vom ține seamă, că în *Dawson City* un sac de făină costă 50—60 dolari (un dolar este 2 fl.) atunci nu ne vom mira, deoacă o gazetă e așa de scumpă.

S'au dus și au rămas milioanele. În decursul anului 1897 au murit în *Anglia* 126 de milionari. Dintre aceștia, 54 au lăsat în urma lor averi numai în imobile de câte peste 3½ milioane florenți; americanul *Winans* a murit și el, măcarcă numai în *Anglia* avea o avere de peste 30 milioane; *Bibby* a lăsat în urmă-i 22 milioane, *Guthrie* 13 milioane, *Palmer* de-ase-menea 13 milioane, *Barnato*, „regele diamantului“, a lăsat 12 milioane, *Sir Edward Batez* 10 milioane, bancherul *Currie* 9 milioane etc. Observăm însă, că după datele oficiului pentru controlarea eredităților (*Probate-Office*), acestea sunt numai averile rămase de ei în banii gata și în mobile. Deoacă ar fi avut numai stăt, n'ar fi putut să lase număróșilor lor eredi câte 30—25 milioane. Au mai lăsat însă și averi în case și móșii, cari sunt mai mari ca averile imobile. Mórtea însă nu oruță nici pe milionari. Ei s'au dus, ér milioanele au rămas și e întrebare, deoacă de acesta milioane e legată bine-cuvântare, ori d'óra blăstem.

Apa amară purgativă „Francisc Iosif“ premiata cu 10 medalii de aur și în urmă singura premială cu maroa medalie milenară. Domnul Profesor *Dr. Purjesz Zsigmond* analizând numita apă d'ice: „*Apa amară purgativă „Francisc Iosif“ o întrebuințez tot-deuna bucuros în casuri co-respundătoare, deóre-oe efectul ei de obicei se prezintă fără nici o apariție secundară neplăcută*“. — *Clușiu*, August 1897. Prof. *Dr. Purjesz Zsigmond* m. p. Se capătă în tot locul. Direcțiunea. *Budapesta*.

care veacuri întregi a servit ca propagandă pentru răspândirea și întărirea creștinătății, eșind din cele mai falnice catedrale ca să intre până în ultimele colbe ale șerbilor de prin sate.

Ca petrecere profană găsim „*Breștii*“ înzorzonată cu arniciuri și suvițe colorate, d'ér această rămășiță din străvechile comicării italice aprópe a cădut în desvetudine, căci astăzi abia i se mai aude de nume.

„*Vicleanul*“ se păstrează numai la orașe ca datină mai complexă. Adevărat teatru ambulant, el are nevoie de cel puțin 13 persóne, dintre cari 6 îndeplinesc roluri tragice (*Irod*, trei magi, ostașul și pruncu), 4 persóne mute (doi lictori și doi purtători ai outhiei, ce reprezintă orașul *Betleem*, în realitate localitatea unde se dá reprezentarea), în fine trei tipuri comice (*paița*, *moșul* și *păpușarul*).

Ca singură urmă din *Misterele* evului medio, această indoită acțiune, jumătate tristă și ieratică, jumătate veselă și populară, în care partea serioasă e întrecută de cea glumă, are o mare însemnătate pentru istoria dramei primitive, ca și pentru studiul moravurilor.

În séra d'insintea anului nou, „*Plugușorul*“ se plimbă din curte în curte cu trosnete și plesnete, aci sub formă de plug în miniatură, colo ca o putinică ce imită mugetul buhaiului (taurului), d'ér prețutindenți cu aceleași laude pentru munca pământului, cu aceleași urări finale:

Din móra bine aședată
să cure făină curată.
Căți pești în ilău
atăța copii sub zăb'ău;
câte fire de șovar
atăța gonitori în coșar;
câte paie pe casă
atăța galbeni pe masă!

Până să oboșească și spre odihnă să se întorcă cei cu plugușorul, se deșteptă roitul de copii, care — cu veselia pe față — „din buze curate, din inimi nevinovate“ vin să ne binecuvinteze cu *Sorcova*, urându-ne:

să n'florim,
să n'bobocim
ca un măr,
ca un pâr,
ca un fir
de trandafir

și, atât în anul, care începe, cât și în mulți ani viitori, fii-oare din noi să fiă

tare ca piétra,
iute ca săgéta.

Ce să mai d'ice despre *Vasilca Țiganilor*, despre *Boboteza* sau busuioac a preoților, despre *Iordanul* cu merișor al moșelor?

Tot acest lanț de obiceiuri e ca lanțul de hohote și lacrimi, de amaruri și dulocături ale vieții. Isvorite din credințe păgâne, cu înostal creștinate, din moravuri antice, în care cu timpul s'au altoit înouituri moderne, din firésca trebuință de a da căldură inimii, hrană minții, melodie auzului și spectacul ochilor, ele pot fi naive, modeste, populare, d'ér sunt moșteniri ale neamului nostru, sunt podóbe prin care ne distingem de ori-cine: sie ne afirmă originea și originalitatea, ele ne atestă trecutul și ne legitimizează viitorul.

Să nu le nesocotim, să nu le dăm uitării și părăsirei, să nu le înlocuim cu imitari străine, căci am fi nisece risipitori de patrimoniu.

(*Gazeta Săteanului*). *Teodorescu G. Dem.*

Calendarul revistei Lumea Ilustrată, care din an în an e mai frumos și mai interesant, și care se găsește și în biblioteca regelui României și împăratului Francisco Iosif al Austriei, și pentru care editorul a primit scrisori de mulțumire din partea ambelor Curți, a apărut într-o ediție splendidă ne-ajusă până acum și pentru anul 1898. El conține portretele și biografiile a 53 de suverani și suverane; regele Carol I la Porțile de fer, regele la Budapesta, prințul Carol I și Osman Pașa la Plevna. Deputații României. Portretul bine reușit al doctorului Kremnitz. Intemplantările cele mai însemnate din străinătate, în total aproape 300 de ilustrațiuni, cu un text variat și interesant, cum și o parte umoristică. Prețul calendarului, ediția de lux, e 1 franc, în provincie 1 franc 30 bani, și ediția populară 80 bani. Se găsește în toate librăriile, precum și la editorul Iz. Hertz (Hotel de France) în București.

„Căldarul Plugarului“, edat de tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov și întocmit de I. Georgescu cu deosebită privire la trebuințele poporului nostru agricol, are o parte literară și economică foarte variată și bogată, cuprinzând mai mulți articuli bine aleși, povești, poezii etc. La început biografia lui Alesandru Roman, apoi o introducere de autor, un articol intitulat: Alegerea carierelor; Cei doi prieteni (istorisire morală) trad. de N. Petra-Petrescu; Numai una, poezie de G. Coșbuc; Bogatul și săracul în spiritul lunei și în ordinea Provedinței de Dr. Elefterescu; Insurat de două-ori, (novelă populară) de I. Pop Reteganul. Partea economică, redactată de I. Georgescu, începe cu un articol: Economia inteléptă; urmăzând Rotațiunea în cultura legumelor; Incolțirea sémântelor; Bólele animalelor de casă; Ingrășatul porcilor; Animale folositoare și stricătioase grădinăritului și plugăritului. La urmă câte-va pagini de povești, Diverse-Glume etc. apoi câte-va còle de anunțuri. Prețul 25 cr.; trimis prin postă 30 cr. La 10 exemplare comandate de-odată unul se dă în cinste. De vânzare la Tipografia „A. Mureșianu“ în Brașov.

Prospect

pentru înființarea unui institut de credit și economii, societate pe acții, în Oradea-mare (Nagyvárad) sub numele „Bihoreana“.

1) Subscrișii fundatori luăm inițiativa pentru întemeierea unui institut de bani, pe timp nedeterminat, sub firma: „Bihoreana institut de credit și economii, societate pe acții, în Oradea-mare (Nagyvárad)“.

Scopul societății este a deștepta spiritul de economie în toate clasele societății, prin depuneri spre fructificare și prin deschidere de credite solide, a înlesni ori-ce lucrare onestă pe terenul agriculturii, industriei, comerțului și altor afaceri economice.

2) Societatea se înființază cu un capital de 200.000 fl. séu 400.000 coróne.

3) Capitalul social de 200.000 fl. respective 400.000 coróne se împarte în 2000 acții de câte 100 fl. séu 200 coróne.

4) Subscrierea acțiilor se încheie cu ziua de 15 Martie 1898 st. n.

5) La subscrierea acțiilor sunt a-se plăti 10% din valoarea nominală a acției, adică după fiă-care acții câte 10 fl. séu 20 coróne și 2 fl. séu 4 coróne dela fiă-care acție, ca spese de fondare.

La 30 de zile după adunarea generală constituantă vor fi a-se plăti direcțiunii 20% din valoarea nominală a acțiilor, adică după fiă-care acție câte 20 fl. séu 40 coróne.

Éră restul de 70% va fi a-se plăti la provocările direcțiunii; însă direcțiunea nu va puté pretinde plătierea în rate mai mari de 10% și în termini mai scurți de câte 3 luni.

6) Fundatorii își susțin dreptul de-a alege prima direcțiune, pe trei ani. (Legea comercială §. 183).

7) În cazul când s'ar subscrie mai multe decât 2000 acții, reducerea se va efectui în proporțiune dela aceea, cari au subscris mai multe acții.

Adunarea generală constituantă pòte decide însă și ridicarea capitalului social până la suma subscrisă.

Oradea-mare, 23 Septemvre 1897.

Iosif Vulcan redactor și proprietar, Toma Pacala protopop, Nicolau Zigre adv., Ios. Roman adv., Dr. Coriolan Pop adv., T. Kövari preposit capitalar, Petru Mihăițiu protopop gr. cat., Dr. Florian Duma adv., Samuil Ciceronescu prof. prep., Dr. Aurel Lazar adv., Andreiú Horvath presbiter, Petru Pantea comerciant (toți din Oradea-mare); G. Pop de Băsesci proprietar în Băsesci, Vasile Ignat avocat și proprietar în Beiuș, A. Palladi preot și proprietar în Feneș, Dr. Gavril Cosma adv. și proprietar în Beiuș, A. Cosma, director esecutiv al „Silvaniei“ în Șimleu, Dr. Iustin Popp c. av. și propietar în Tinca, Dr. I. Nchiza adv. în Șimleu. Victor Illyes proprietar în R.-Cristur, Mich. Veliciu adv. în Chișineu, Nic. Vuia direct. instit. „Victoria“ în Arad.

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Ianuarie 1898.

Renta ung. de aur 4%	121.10
Renta de coróne ung. 4%	99.50
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.80
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	122.—
Bonuri rurale ungare 4%	96.70
Bonuri rurale croat-slavone	97.—
Imprum. ang. cu premii	152.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	139.50
Renta de argint austr.	102.10
Renta de hârtie austr.	102.10
Renta de aur austr.	121.50
Losuri din 1860	144.35
Acții de-ale Băncei austro-ungar.	947.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	385.30
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	356.25
Napoleondori	9.52 1/2
Mărci imperiale germane	58.77 1/2
London vista	119.95
Paris vista	47.55
Rente de coróne austr. 4%	102.20
Note italiene.	45.40

Cursul pieței Brașov

Din 5 Ianuarie 1898.

Banona rom. Cump.	9.47	Vënd.	9.49
Argint rou.ău. Cump.	9.44	Vënd.	9.47
Napoleond'ori. Cump.	9.50	Vënd.	9.54
Galbeni Cump.	5.63	Vënd.	5.66
Ruble Rusesci Cump.	127.75	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.60	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.75	Vënd.	—
crie. fone. Albina 5%	101.—	Vënd.	102.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

„THE GRESHAM“
Societate Englesă pentru asigurarea vieții
Fundată în anul 1848. în Londra. Fundată în anul 1848.

Au înființat cu începerea dela 1 Septembrie 1897 o nouă modalitate de asigurare a împrumuturilor hipotecare,

care face posibil fie-cărai proprietar de pământ séu de case, a cărui avere imobilă este încărcată cu datorie hipotecară, în schimbul unei taxe neînsemnate se asigure familiei sale avantajul, ca în cas decă ar muri în decursul termenului de amortisare se-i rămână proprietatea hipotecară liberă de datorie.

Pintr'o astfel de asigurare a datoriei hipotecare, societatea în schimbul unei taxe anuale foarte neînsemnate, ia asupra-și obligamentul, că la mórtea părții contrahente, întâmplése aceea ori-și când în decursul termenului de amortisare, se plătescă imediat băncei împrumutătoare restul datoriei hipotecate, punënd familia în posesia proprietății libere de datorie.

La încheierea acestui soiú de asigurare este cu totul indiferent, dacă împrumutul este contractat de acuma, ori mai de mult, de-óre-ce taxa anuală se calculează numai pentru timpul restant.

Condițiunile sunt clare și pot fi înțelese ușor de ori cine. Procedura de contractare la asigurare nu este împreunată cu nici o greutate.

Informațiuni mai detaliate oferă:

Szepessy Lajos,

representantul pentru Ardeal al secțiunei de împrumut hipotecar a

societății englese de asigurare pe viață „The Gresham.“ Cluj, Trencsen-tér Nr. 1, (casa proprie).

ANUNȚ.

Firma „FRIEDRICH CZELL și fii“ au arendat Casa de concert cu începerea dela 1 Ianuarie 1898 dela Spar-cassa din Brașov.

Sus menționata firmă a subarendat numai Cafe-neaua, celelalte afaceri, cari stau în legătură cu casa de concert se vor conduce în regie proprie de cătră subscrisul.

Reg decí P. T. corp ofițeresc, reuniunii și corporațiunii, și on. public, la cas când vor avé necesitate de localitățile casei de concert pentru baluri, concerte, representații teatrale, séu alte petreceri, se binevoescă a se adresa la pleni-potențiatul meu D. Gustav Hedvig.

Domnul Gustav Hedvig deocamdată se află în fie-care zi dela 9—12 ore a. m. și dela 2—5 ore p. m. în cafeneaua din casa concertului.

Rugându-mă de desă vizitare,

cu totă stima:

Ludvig Nussbächer.

3-3 1447

contabil-șef
la Friedrich Czell și Fii.

Numai

pe ómenii

tineri

și interesé. **Injectia Orientală** a Dr. BOITON din Paris după întrebuintarea de câte-va zile lecuiesce și cele mai învechite suferințe. **Oleiu Santal** și **Balsam Copaive** devine de prisos, de-órece aceste mijlòce strică stomacul și nu vindecă bóla.

Prețul unei sticle BOITON Injectia 1 florin.

Deposit general pentru Ungaria:

Apoteca ZOLTAN BELA Budapesta,

V. Grosse-Kronnengasse Nr. 23. (Ecke Széchenyi-platz).

Se află în farmaciile mai mari. Depou principal: la farmacia Carl Schuster în Brașov.

Adresa pentru comande cu posta:
Farmacia ZOLTAN Budapesta.

18-60

POMADA MAGDA a lui Kessler este pe basa compoziției sale dermatologice-terapeutice, un remediu cunoscut, ca cel mai excelent în contra mătreaței, cum și în contra căderii părului.

POMADA MAGDA prin mulți ani aprobată este de tot nevătamătoare, are un efect excelent pentru crescerea părului, și se recomandă la toți, precum și la copii, ca un remediu excelent profilactic în contra tuturor bólelor contagióse a părului.

Deposit central de expedițiune la farmacistul Rudolf Kessler în Gyertyámos, (comit. Torontal) în Sibiu: Farmacia moștenitorilor Molnar Strada Cisznădiei, în Brașov: la farmacia lui Ferd. Jekelius, și în farmacia lui Francisc Kelemen, în Reghinul-săsesc: la farmacia lui Emil Vermescher.

— Prețul 3 coróne. —

4-10, 1465

Numere singuraticé din „Gazeta Transilvaniei“ 5 cr. se potú cumpéra în tutungeria M. Gross.